

Marie Ørgaards prædiken skærtorsdag

Taler

Marie Ørgaard
Sognepræst i Holmens Kirke

Dato

28. marts 2024

Sted

Holmens Kirke

Omstændigheder**Prædikentekster**

Johannesevangeliet kapitel 13, vers 1-15

Salmer

Se, nu stiger solen
Dit minde skal, o Jesus, stå
Herren god, som uden grænser
O kristelighed
Vor Herres Jesu mindefest
Du har åbnet din lysende bue

Man kan have fod på tilværelsen, være et skridt foran, og man kan leve på en stor fod. Så går man nok også i store sko. Man kan have foden under eget bord, være på god fod med nogen, få kolde fødder og sætte foden ned. Det er, når man siger stop. Hertil og ikke længere. Det er ikke alt, man kan sige på stående fod, og sommetider stemmer man med fødderne, har gjort sit fodarbejde ordentligt, eller bliver sat på fri fod. Så er det bare om at komme afsted. Det passer de fleste som fod i hose.

Vi gør meget med fødderne. Men vi tænker alligevel sjældent over dem. Medmindre vi har vabler, der gør ondt, eller vi humper efter at have trådt i et glasskår, eller vi har taget for små sko på. Fødderne er det nederste af os. Den del af kroppen, der har kontakt med jorden, gulvet, underlaget. Vi mærker grunden under os med fødderne - skarpe klipper, blødt, fugtigt græs en sommermorgen, trægulv, stengulv, der er koldt, sand, man synker i. Vi sanser med fødderne.

Men det er ikke alle, der bryder sig om at blive rørt på fødderne - det kilder eller er bare for meget. Det er heller ikke alle, der kan lide at røre andres for den sags skyld. Andres fødder er lige lovlig jordstrygende. Sommetider lugter de også og har ligtorne eller vorter. Og vi skjuler dem da for det meste også, gemmer dem væk i sko og støvler. Men de kan også være smukke og velplejede, pæne. Som på en statue eller en sandalmodel.

Selvom det er i orden at tage andre ved hånden eller under armen, hvis de har brug for en at støtte sig til på vej op ad trappen, skal man alligevel ikke berøre andres fødder. Og man skynder sig da også altid med at fjerne foden, hvis den rammer en andens under et bord til et møde eller en middag. Det må du undskylde. Fødder er på en eller anden måde intime, tilhører det private rum.

Og der kommer Jesus så med med spand og sæbe og vader direkte ind over vennernes intimsfære. Hvad har han gang i? Det er for meget, for pinligt, man skammer sig faktisk lidt på hans vegne, og han sætter disciplene i en penibel situation. Peter kan i hvert fald ikke lide det. Som en sand ven forsøger han at få Jesus talt fra den her, om jeg så må sige takrummende idé.

Nu skal vi huske, at det var en anden tid dengang. Det var ikke unormalt, at en vært sørgede for at gæsterne i hans hus fik vasket fødderne. Datidens fødder havde tilbragt hele dagen på støvede landeveje i sandaler, så det var godt med et fodbad ved dagens afslutning. Men det er jo en tjeners opgave det her. Mesteren vasker ikke lærlingens fødder. Det er ikke rigtigt. Det er en ydmygende opgave at stå for fodvaskningen. Den, der vasker andres fødder, viser underdanighed.

Og det kan Peter bare slet ikke have. Og hvis det endelig skal være, så skal ansigtet og hænderne da også have en tur. Peter forsøger at aflede Jesus fra fødderne og gøre ham opmærksom på de højere luftlag - hovedet og hænderne, der altid er synlige, ærbare og mere i øjenhøjde. Men det er ikke der, Jesus vil hen. Han søger det skjulte, hengemte, det lukkede land.

Det er skærtorsdag aften, at fodvaskningen finder sted i Johannesevangeliet. Fodvaskningen er som en udlægning, en fortolkning af nadveren, af hvad det er, Gud gør her. Han går helt tæt på vores liv, overskrider grænsen for vores liv.

Paulus har den ældste fortælling om indstiftelsen af nadveren. 1. Korinterbrev, som vi hørte lidt af før, er fra midt i 50'erne efter Kristi fødsel. Paulus kendte Peter og andre af disciplene. De rejste rundt i området omkring Middelhavet sammen. Deres oplevelser er beskrevet i Apostlenes Gerninger. Der ingen grund til ikke at tro, at Paulus har fået gengivet forløbet af den sidste aften af Peter eller en af de andre, der var med. Men med Johannesevangeliet er vi så meget på afstand af begivenhederne, at der kommer en ekstra vinkel på skærtorsdag aften. Johannes er yngre end de andre evangelister og længere fra Paulus.

Jesus griber vores fødder her. For hvis Gud virkelig vil gøre sig til et med alle verdens forkrampede, lidende, ensomme og håbløse mennesker, skal han have fat om den mest jordstrygende del af os. Den, vi ikke viser frem for andre - den, vi hele tiden hviler på - den, vi bevæger os fremad ved hjælp af. Han skal nå fødderne på os. Han skal vaske dem, gøre dem klar, sige at de er gode nok til at træde ud i livet i hans fodspor. Der skal vi gå, så er vi ikke mere alene, han er sunket helt ind i den jordiske tilværelse, ned i vores nederste gemmer. Det gør han i nadveren. Trænger ind i vores liv, bliver et med os, vasker skidt af os. Vi kan lade det ligge der på alteret hos ham og gå derfra på lette fødder. Amen.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet, Skærtorsdag

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/marie-orgaards-praediken-skaertorsdag>